

TILSYNSRAPPORT

Specialbørnehaven Stampede

Aldersintegreret
Saturnvej 7-9, 9200
99313948 /99313948

Dato for tilsyn: 11-11-2022
Dato godkendt: 13-01-2023
Godkendt af: Jens Jakobsen
Rapporten er dannet den: 11-09-2023

Område

Seminariekvartret

Deltagere

Gitte, Pædagog
Mette, Pædagog
Jonna Jacobsen, Pædagogisk leder
Forældrerepræsentant
Hanne Færch, leder
Birgitta Svendsen, Tilsynsførende

**Rapporten har grundet systemfejl fejlagtigt angivet institutioner som "Aldersintegreret" og tilhørende dagtilbudsområder.
Dette er ikke korrekt - Der er tale om en specialinstitutioner under Fagcenter for børn og unge**

Læsevejledning

Denne rapport afspejler tilsynspraksis gældende for dagtilbud 0-6 års området i Aalborg Kommune. Centralt for det pædagogiske tilsyn er, at det sker ud fra en kontrol- og udviklingsorienteret tilgang, med det formål at understøtte den fortsatte kvalitetsudvikling i dagtilbuddet. Tilsynet sker hvert 2. år.

Der henvises til Koncept for pædagogisk tilsyn- på det samlede 0-6 års område Aalborg Kommune:

<https://www.aalborg.dk/media/12621662/koncept-for-paedagogisk-tilsyn.pdf>

Rapporten indeholder dels elementer fra dialog, observation og eventuelle udviklingspunkter.

Dialogen tager afsæt i temaerne: Det fælles pædagogiske grundlag, Tidlig opsporing, Sociale fællesskaber der rykker, Sprog, Sundhed og Overgange.

Observationen knytter sig særligt til temaet Sprog.

Udviklingspunkter fremsættes af den samlede deltagerkreds.

Ud fra ovenstående vurderes arbejdet og indsatserne med temaerne ud fra et vurderingsgrundlag bestående af vurderingskriterie(r) for det enkelte tema, og indplaceres efterfølgende på følgende niveauer:

Fuldstændig opfyldelse

Der er ingen væsentlige bemærkninger - Kræver ikke, at der præsteres ekstraordinært, men angiver, at kriteriet er fuldt ud opfyldt.

Omfattende opfyldelse

Der er få mindre væsentlige bemærkninger - Indsatsen tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Delvis opfyldelse

Der er få væsentlige bemærkninger - Indsats tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Begrænset opfyldelse

Der er væsentlige bemærkninger - Der er behov for en ny indsats på de bemærkede områder.

Utilstrækkelig opfyldelse

Der er adskillige væsentlige bemærkninger - På de bemærkede områder skal ny indsats iværksættes.

Endeligt sammenfatter konklusionen det centrale for tilsynets indhold.

Konklusion fra tilsynet

Det vurderes, at der arbejdes med den lov- og forvaltningsmæssige ramme for alle temaer i koncept for pædagogisk tilsyn.

Ift. arbejdet med Den styrkede pædagogiske læreplan, efterlader observation, dialog og institutionens læreplan indtrykket af, at der arbejdes med læring gennem hele dagen i de pædagogiske læringsmiljøer, samt at den pædagogisk praksis, tager afsæt i det pædagogiske grundlag.

Det vurderes, at der arbejdes med den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde, og i den forbindelse vurderes det, at der er overensstemmelse mellem intention og praksis.

Institutionen efterlader indtryk af, at der arbejdes systematisk med inddragelse af forældreperspektivet samt at forældresamarbejdet vægtes i samtlige pædagogiske tiltag, hvilket forældrerepræsentant uddyber og bekræfter.

Der samarbejdes tværprofessionelt ud fra organisatoriske samarbejdsaftaler med ift. at skabe bedste udviklingsbetingelser for barn og familie ud fra en organisatorisk helheds tænkning.

Det vurderes yderligere, at institutionen arbejder bevidst og kontinuerligt med inddragelse af børneperspektivet og med at skabe mindre børnefællesskaber, hvilket tydeliggøres i observation, læreplan samt evaluering af det pædagogiske læringsmiljø.

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter:

- Fortsat arbejde med inddragelse af børneperspektivet i organisering og planlægning af de pædagogiske læringsmiljøer, med opmærksomhed på læreplantemaer.
- Fortsat arbejde med udvikling af dokumentation fx ift. børnenes æstetiske læreprocesser, med opmærksomhed på samt inddragelse af børneperspektivet.
- Fortsat arbejde med evaluering med inddragelse af børneperspektivet.
- Uddybe læreplan med flere eksempler fra praksis.
- Arbejde med at vedligeholde vores indsatser omkring arbejdet med trivsel for alle børn og børnegruppen/børnefællesskabet.
- Fortsætte den gode praksis ift. arbejdet med inklusion og børnefællesskaber.
- Samarbejde med relevante ift. udvikling af arbejdet med sprog/kommunikation fx Birken og Institut for syn og hørelse.
- Sætte billeder på kasser ift. at visualisere børnenes legemuligheder (leg/legetøj).
- Der er ifm. ny forvaltningsstruktur opstartet samarbejde med specialskolerne ift. at skabe sammenhæng i overgangen fra børnehave til skole. (Fx praktikker, vidensdeling m.m.)

Dialogspørgsmål

---

1 - Dagtilbuddets forberedelse forud for tilsyn

1.1 - Hvordan er der arbejdet med forberedelse forud for tilsynet?

Besvarelse

Der har været arbejdet med forberedelse til pædagogisk tilsyn gennem inddragelse af hele det pædagogiske personale, hvorefter deltagende pædagoger har samlet op med pædagogisk leder.

---

2 - Observation for temaet sprog- med inspiration fra Læringmiljømodellen

Centralt for børns sprogtilgængeligheder er, at:

Læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det pædagogiske personale er bevidste om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene. Børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

2.1 - **Processer**

Der observeres på gensidige interaktioner.

A). Hvordan henvender pædagogisk personale sig til børnene.

B). Hvordan sætter pædagogisk personale ord på det, der sker i rutinesituationer og aktiviteter.

Besvarelse

Det observeres, at alle pp er i børnehøjde. Pp er nærværende i kontakt og leg, og justerer sig ift. barnets NUZO fx ved at understøtte barnets deltagelse i børnefællesskabet. (Fx leg med bondegårdsdyr, lægeleg m.m.)

Pp justerer sig ift. det enkelte barns NUZO i tilgang og sprogligt, dette ved fysisk kontakt, tegn, samt følelsesregulering. Fx frokosten hvor et barn inviterer et andet barn til at dufte til sin mad. Pp gentager invitationen for barnet, der ikke har lyst. Pp anerender begge børn for deres følelser og initiativ, og dufter til barnets mad. Herefter vil det andet barn også gerne dufte.

Pp er tydelige og forudsigelige fx bruges time timer, samt italesættelse af næste aktivitet.

Alle børn benævnes i fælles aktivitet, og støttes verbalt og fysisk til deltagelse fx gennem italesættelse og guidet leg.

Det observeres, at der er organiseret forskellige og mindre børnefællesskaber, som udvikler sig afstemt barn og barnets/børnenes udvikling fx Bondegårds-/Lego leg, hvor et barn går til og fra og pp følger barnet, sætter ord på handlinger, samt udvider med sang.

Det observeres, at pp anerkender børnene i deres initiativer og interesser ved at udvide legen fx lægeleg som hele tiden udvikler sig, og pp inddrager barn og børn - møder deres ideer og fastholder samt udvikler legen gennem kommunikation (verbalt/nonverbalt).

Det observeres, at pp bevidst justerer deltagelsesmuligheder for alle børn ud fra barnets udvikling og ressourcer fx lægeleg med puder og ruchebane (arousal).

Pp opleves tilgængelig, rolig, nærværende og opmærksomme på alle børn, der er for nogle børn skiftende aktivitets niveau.

2.2 - Læreplan

Der observeres på sammenhængen mellem dagtilbuddets beskrevne intentioner i læreplanen ift. temaet kommunikation og sprog og de fysiske rammer.

A). Hvordan bidrager indretningen af det fysiske læringsrum til understøttelse af:
børnenes sproglige udvikling
interaktioner børnene imellem?

B). Hvordan er sprogunderstøttende materialer tilgængelige for børnene?

Besvarelse

Der observeres sprogunderstøttende materialer på alle stuer justeret barn og børnegruppe.

Der observeres læringsplakater, billeder, samt børnenes egne kreative udtryk.

Der observeres alsidig dokumentation (fx billeder af børnene der udtrykker følelser).

Der er forskellige læringsmiljøer målrettet børnegruppen - der er flytbare og justerbare.

2.3 - Børneperspektiv

Der observeres på, hvordan sprogbrug tilpasses det enkelte barn og den samlede børnegruppe

A). Hvordan taler pædagogisk personale med børnene om børnenes oplevelser og ideer?

B). Hvordan skifter pædagogisk personale mellem tale- og lytteposition?

Besvarelse

Pp observeres nærværende og lyttende ift. børnene, og justerer sig det enkelte barns sproglige NUZO fx i forbindelse med frokost, hvor der er dialog ud fra et børneperspektiv ift. kage til aftensmad m.m. /og med humor.

Der observeres konsekvent turtagning i samtalerne, og pp bekræfter, benævner, uddyber, forstørker og gentager børnenes sproglige initiativer.

Det observeres at børnenes følelser anerkendes og understøttes fx bliver et barn meget utrygt under min tilstedeværelse. Dette italesættes for barnet, og barnet anerkendes i følelsen, og mødes omsorgsfuldt.

Pp opleves autentiske og byder børn ind i sproglig turtagning ud fra barnets perspektiv og interesser fx under måltidet og i legene.

Pps kontakt opleves forudsigelig og tydelig, og struktur italesættes, visualiseres og opleves genkendelig for alle børn.

2.4 - Strukturer

Der observeres på organisering og muligheder for arbejdet med sprogmiljøer.

A). Hvordan er fordelingen af børn og pædagogisk personale?

B). Hvordan gives der mulighed for, at børnene kan indgå i mindre fællesskaber?

Besvarelse

Tilsynet kommer kl. 10.15.

2 børn og en pp er på vej ud og gå tur.

3 pp og 4 børn er i leg.

Det observeres at der er tydelig organisering. PP koordinerer og justerer sig kort ift. organisering.

Børnene observeres i mindre fællesskaber, dette både i aktiviteter, leg og rutiner, hvor pp følger børnenes initiativer.

Der observeres mindre og alsidige legemiljøer som børnene fordeler sig i.

3 - Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogiske Læringsmiljøer

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Desuden føres der tilsyn med, om der tages højde for børnenes perspektiver, og at den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, der ligeledes værner om børnenes initiativer, fantasi og virkelyst.

Pædagogisk læreplan §8 og §9

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med, hvordan der i dagtilbuddet tages udgangspunkt i den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde og alle børn læring, herunder i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Ligeledes føres der tilsyn med arbejdet med den pædagogiske læreplan og evalueringskultur i dagtilbuddet.

3.1 - **Pædagogiske Læringsmiljøer**

Når der arbejdes med børns læring gennem hele dagen:

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med, at det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag

B). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer, der omfatter:

- Planlagte aktiviteter
- Daglige rutiner
- Børneinitierede aktiviteter

C). Hvordan rammesættes leg, således, at børnene inddrages i udformning og udvikling af leg?

Besvarelse

A, B og C)

Der arbejdes med det fælles pædagogiske grundlag; Barnesyn, Pædagogiske læringsmiljøer, Leg og Læring.

Fx ved bevidst at arbejde med, at alle børn har værdi i sig selv, og skal føle sig set, hørt og forstået.

Der arbejdes med respekt, forståelse og inddragelse af forældreperspektivet, hvor der fx er opmærksomhed på, at alle forældrene mødes ud fra deres behov, og inddrages gennem tæt kontakt i et udvidet forældresamarbejde, som justeres det enkelte barn og familien.

Der samarbejdes, planlægges og organiseres tværprofessionelt ift. at arbejde med en helhedsorienteret indsats for at styrke barnets udvikling, trivsel og læring.

Der arbejdes med at skabe deltagelsesbaner for alle børn i de pædagogiske læringsmiljøer, hvor fysiske rammer samt pædagogisk tilgang understøtter barnets og fællesskabets udviklingspotentialer.

Der arbejdes med handicapforståelse og erkendelse med respekt og etiske overvejelser ift. fx sorgbearbejdelse og procesforløb. Dette både i et forældre- og et børneperspektiv.

Der arbejdes i temaer organiseret og planlagt med inddragelse af børneperspektivet fx "Her er jeg", hvor der arbejdes med pædagogiske mål for børn og børnefællesskab.

Der arbejdes med at følge børnenes initiativer fx indsamling af efterårsblade, og herefter arbejde med æstetiske læreprocesser gennem oplevelse og sansning.

Der arbejdes med tydelig struktur gennem hele dagen, og med en fælles bevidst pædagogisk tilgang i rutiner, hvor der fx er fokus på selvhjulenhed samt mindre fællesskaber.

Der arbejdes med at give legen og børns selvorganiserede aktiviteter betydelig plads i hverdagen.

Fx ved at der arbejdes med at planlægge og organisere læringsmiljøer, hvor der bevidst tages afsæt i udvikling af legekompetencer, hvor det enkelte barn og fællesskab understøttes i leg fx gennem italesættelse, gentagelser samt benævne intentioner og handlinger m.v.

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

3.2 - Pædagogisk læreplan §8 og §9

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med den pædagogiske læreplan, herunder sammenhængen mellem læreplanstemaerne.

B). Hvordan arbejdes der med pædagogisk dokumentation som en del af den løbende evaluering, herunder inddragelse af børneperspektivet?

C). Hvordan arbejdes der ledelsesmæssigt med rammer for løbende evaluering, med henblik på udvikling af læringsmiljøer?

Besvarelse

A, B og C)

Der arbejdes med den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde.

Fx ved at der planlægges og organiseres ud fra didaktiske overvejelser på pædagogiske møder, med afsæt i læreplan ift. at skabe sammenhæng mellem intensjon og praksis.

Der arbejdes med forskellige redskaber fx SMTTE, filme med observatør og eget udviklet evalueringsskema (se vedhæftet), Redskab til selvevaluering m.m.

Der arbejdes med børneinterview, med AULA hvor der fx dokumenteres gennem billeder og beskrivelse, samt med dokumentation af børnenes æstetiske læreprocesser/børnekunst.

Der arbejdes med udvikling af en evalueringskultur som en del af arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer:.

Fx ved at der evalueres systematisk ud fra ovennævnte metoder på mandagsmøde ift. udvikling af de pædagogiske læringsmiljøer.

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

3.3 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter:

Fortsat arbejde med inddragelse af børneperspektivet i organisering og planlægning af de pædagogiske læringsmiljøer, med opmærksomhed på læreplanstemaer.

Fortsat arbejde med udvikling af dokumentation fx ift. børnenes æstetiske læreprocesser, med opmærksomhed på samt inddragelse af børneperspektivet.

Fortsat arbejde med evaluering med inddragelse af børneperspektivet. Uddybe læreplan med flere eksempler fra praksis.

---

4 - Tidlig Opsporing

I Aalborg Kommune er der på tværs af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen fokus på forebyggelse samt tidlig indsats. I den forbindelse arbejdes der med en fælles metode for tidlig opsporing på 0-6 års området. Arbejdet med tidlig opsporing og heraf eventuel indsats, sker i et samarbejde mellem forældre og dagtilbud. Med dette udgangspunkt føres der tilsyn med, hvordan der arbejdes med tidlig opsporing og hvordan der samarbejdes med forældre, og eventuelt tværprofessionelt, om børns trivsel.

4.1 - A). Hvordan inddrages børne- og forældreperspektivet i forbindelse med arbejdet om børns trivsel, den enkeltes mulighed for at udvikle sig, klare mest muligt selv og opleve livskvalitet?

B). Hvordan justeres pædagogisk praksis på baggrund af egne og fælles refleksioner i forbindelse med evaluering af børns trivsel?

C). Hvordan foregår samarbejdet med forældre og tværprofessionelle i forhold til konstateret bekymring/ny indsats ift. børns trivsel?

Besvarelse A, B og C)

Der arbejdes med tidlig opsporing og justering af de pædagogiske læringsmiljøer.

Fx ved at arbejde med opsporingsmodellen, samt diverse udviklings- og netværksmøder, hvor deltagelse samt rammer justeres ift. dagsorden.

Der afholdes årligt revisitations møde ift. om tilbuddet forsat er det rette tilbud for barnet.

Der samarbejdes med forældrene og tværprofessionelle.

Der sparres og samarbejdes med andre specialbørnehaver ift. kompetenceudvikling samt erfaringsudveksling.

Der justeres kontinuerligt i de pædagogiske læringsmiljøer ud fra børnenes samt børnefællesskabets NUZO, for at styrke børnenes trivsel og udvikling.

4.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter:

Arbejde med at vedligeholde vores indsatser omkring arbejdet med trivsel for alle børn og børnegruppen/børnefællesskabet.

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

---

5 - Sociale fællesskaber der rykker

Aalborg Kommune er der fastsat fælles principper for arbejdet med inklusion, der understreger, at inklusion handler om alle børn. De fælles principper er et vigtigt bidrag til omsætningen af ny dagtilbudslov og realiseringen af den styrkede pædagogiske læreplan. Arbejdet med inklusion tager udgangspunkt i principperne om børns aktive deltagelse i sociale fællesskaber, samarbejde og helhedsorientering samt fokus på udvikling.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan dagtilbuddet tilrettelægger praksis ud fra en fælles forståelse af begrebet inklusion, når der arbejdes med udvikling af pædagogiske læringsmiljøer og sociale fællesskaber der rykker.

- 5.1 - A). Hvordan organiserer I børnefællesskaber med plads til forskellighed, hvor alle børn har mulighed for aktiv deltagelse og hvor der er fokus på barnets ressourcer?
- B). Hvordan undersøger I barnets egen oplevelse af at være inkluderet?
- C). Hvordan samarbejder I med forældre om det enkelte barns oplevelse af at være en del af børnefællesskabet?

Besvarelse

A, B og C)

Der arbejdes med sociale fællesskaber som en del af det pædagogiske læringsmiljø.

Fx ved at arbejde med bevidsthed om at skabe deltagelsesbaner i fællesskabet for alle børn i leg, aktivitet og rutiner, gennem planlægning og organisering, struktur, understøttelse, italesættelse m.m. Fx fælles samling, hvor alle er sammen om et fælles tredje, samt "smør selv".

Ved opmærksomt at arbejde med positionering i de tre læringsrum ift. at understøtte børnene, samt organisering af mindre og forskellige børnefællesskaber.

Der arbejdes med opmærksomhed på børnenes tegn ift. initiativer ind i fællesskabet, forstørre dem og arbejde med at bygge bro, benævne, og italesætte samt forstørre børnene og at være "kammerater" i fællesskabet.

Der samarbejdes med forældrene om børnenes forskellige oplevelser og positioner i fællesskabet.

- 5.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter:

Fortsætte den gode praksis ift. arbejdet med inklusion og børnefællesskaber.

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

---

6 - Sprog

I Aalborg Kommune skal alle børn sprogvurderes omkring 3,2 år og senest 2 måneder efter børnehavestart. Der udarbejdes i den forbindelse handleplaner i de tilfælde, hvor sprogvurderingerne giver anledning til opmærksomhed/indsatser. Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan, skal der i dagtilbud arbejdes med kommunikation og sprog.

6.1 - A). Hvordan arbejdes der med sprog/kommunikation og sprogstimulering i de pædagogiske læringsmiljøer?

B). Hvordan arbejdes der bevidst med at være sproglige rollemodeller?

Besvarelse

A og B)

Der arbejdes med sprog og sprogstimulering med henblik på understøttelse af alle børns sproglige udvikling.

Fx ved at alle børn sprogvurderes, og at der arbejdes med handleplan.

Der arbejdes med sprogunderstøttende metoder, redskaber og systemer, ligesom der samarbejdes med forældre og tværprofessionelle.

Der arbejdes bl.a. med fokus på kontakt, positivt anviser og guide, benævne, gentage, turtagning m.v. som justeres barn og børnefællesskabets NUZO. (Marte Meo principperne)

Der samarbejdes med andre specialbørnehaver. (Pt. sparreres der med kollega fra Birken).

6.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter:

Samarbejde med relevante ift. udvikling af arbejdet med sprog/kommunikation fx Birken og Institut for syn og hørelse.

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

---

7 - Sundhed

I Aalborg Kommune er der en særlig sammenhæng mellem sundhedspolitikken og FN's verdensmål nr. 3 om at "sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper". Det indebærer, at børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser af børnemiljøet skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet, afhængigt af børnenes alder og modenhed. Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres.

Arbejdet med sundhed og børnemiljøet omhandler desuden måltidskultur, herunder dagtilbuddets arbejde med læring i forbindelse med måltidet: rammen om måltidet, det sunde måltid og lighed i sunde vaner. På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø fremmer børns trivsel, sundhed, udvikling og læring. Ligeledes hvordan børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv.

- 7.1 - A). Hvilke overvejelser gør I jer i forbindelse med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø således, at det styrker trivsel, udvikling, læring og dannelse hos børnene?
- B). Når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, hvordan arbejder I så med at inddrage børnene i denne vurdering?
- C). Hvordan arbejder I med børns læring før-under og efter måltider?

**Besvarelse
A, B og C)**

Der arbejdes med børnemiljøer vurderet i et børneperspektiv.

Fx ved at arbejde med bevidst og systematisk med udfordre organisering og planlægning af de strukturelle rammer for børnemiljøet, gennem fælles didaktiske overvejelser ift. at læringsmiljøerne justeres børn og børnegruppe ud fra nærmeste udviklingszone. Dette med udgangspunkt i børnenes perspektiver og interesser i et tværfagligt samarbejde mellem terapeuter og pp. Fx dukkekrog, tilgængelighed og plads til hjælpemidler.

Der arbejdes med medbestemmelse og inddragelse af børnenes perspektiver i leg, rutiner og aktiviteter, samt med at følge børnenes initiativer og interesser.

Der arbejdes med at udstille og dokumentere /børnenes æstetiske læreprocesser/børnenes kunst, og der har på et forældre initiativ været afholdt fernisering.

Der arbejdes med sammenhængen mellem måltider som læringsmiljø og børns læring:

Fx ved at der i samarbejde med forældrebestyrelsen er lavet en vejledende kostpolitik.

Der arbejdes med at børnene er i mindre fællesskaber ift. udvikling af fx relationer, selvhjulpethed, social og sproglig kompetencer, dannelse m.m.

7.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter:

Sætte billeder på kasser ift. at visualisere børnenes legemuligheder (leg/legetøj).

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

---

8 - Overgange

I Aalborg Kommune skal der skabes helhed og sammenhæng for alle børn i pædagogiske tilbud og overgange mellem disse med udgangspunkt i den forståelse, at det er forældrene, der følger barnet gennem hele dets liv og at barnet og forældrenes ressourcer er i centrum. En sammenhængende overgang i Aalborg Kommune bygger på gældende politik på området.

Det gælder både i overgange fra hjem til dagpleje/vuggestue og i overgange fra dagpleje/vuggestue til børnehave, i overgange mellem dagtilbud samt i overgange fra børnehave til skole.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan der skabes sammenhængende overgange til og fra dagtilbud, mellem dagtilbud og skole, samt hvordan der samarbejdes med forældre herom.

8.1 - A). Hvordan arbejdes der med sammenhængende overgange sammen med alle børn og forældre til og fra dagtilbud? - samt samarbejde med det almene dagtilbud?

B). Hvilke tegn ses der på, at børnene oplever sammenhængende overgange og hvordan justeres pædagogisk praksis herefter?

C). Hvad kendetegner læringsmiljøet det sidste år i børnehaven, så der opleves sammenhæng med børnehaveklassen? (besvares kun i børnehaver)

Besvarelse

A, B og C)

Der samarbejdes med forældre og evt. andre relevante aktører omkring tryghed i overgange:

Fx ved at der arbejdes ud fra overordnet organisatorisk samarbejdsaftale (Den gode overgang).

Der arbejdes med individuelt at justere overgang til det enkelte barn og familie.

Der samarbejdes med forældre samt tværprofessionelt. Der arbejdes med årlig revisitering.

I forbindelse med skolestart samarbejdes der ud fra organisatorisk samarbejdsramme mellem skole/forældre og børnehave.

Der arbejdes med skoleforberedelse i samarbejde med forældrene, samt i børnehaven. Dette justeret barn og børnegruppens NUZO. Fx opgaver, besøg i skolen/børnehaven, møder m.m.

Der er formaliseret samarbejde med nabobørnehaven.

8.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter:

Der er ifm. ny forvaltningsstruktur opstartet samarbejde med specialskolerne ift. at skabe sammenhæng i overgangen fra børnehave til skole. (Fx praktikker, vidensdeling m.m.)

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

